Nyereg díszítménye

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 65.79
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom); Isztambul
Jelzés:	Jelzett: a hátlap borítólemezén augsburgi városjegy (?) és mesterjegy (?)
Anyag:	arany (16 karátos); smaragd
Technika:	beágyazott zománc (émail champlevé)
Méretek:	magasság: 7,3 cm szélesség: 8 cm vastagság: 0,4 cm súly: 48 g

Az IM 52.2860 ltsz.-ú nyereg tartozéka.

A stilizált gránátalmát formázó díszítmény smaragdokkal sűrűn kirakott rozetta forma középrészét zománcos áttört indák és smaragdos félhold-karéjok övezik. Leválasztásáig az Esterházy-jegyzék 100. tételeként jelölt nyereg hátsó kápájá&shy nak középrészét ékesítette. Az egykori katalógus leírása szerint feltételezhetően ez a nyereg szerepelt az 1884. évi magyar történeti ötvösműkiállításon. A harmincnégy smaragddal és művészi zománcmunkával díszített kvalitásos arany ékszer ily módon veretként szolgált egykoron, s hogy eleve e funkcióra szánták, arról a rendkívül takarékos anyaghasználat, valamint a külső íveken elhelyezett apró karikák árulkodnak. Utóbbiak a "veret" rögzítésére szolgáltak. A zöld és fehér színekkel festett művészi zománcdekoráció a szellős kialakítású indadíszen kívül a külső ívek mentén sorakozó kicsiny gömböcskékre is kiterjed.

Az 1725. évi fraknói leltár szerint az Esterházy-javak között számos míves török nyereg szerepelt, köztük az alábbi is, melyről talán a fenti darab is származik: *Egy vörös bársonnyal buritott eleje s hátullja Ezüstéi vert Smaragdal rakott vörös Selmes hevederrel, s Ezüst csatokkal, való Portaj Török nyeregh*.

Irodalom

- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 38.
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. XI-136. (Simonyi István)
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 32. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat, Budapest, 1884. - IV. terem, 25. sz.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum